

สรุปผลการบริหารประชุมปฏิบัติการให้ความรู้เพื่อจัดทำ
หลักสูตรการเสริมสร้างศักยภาพของนักวิเคราะห์นโยบายและแผน

ระหว่างวันที่ ๒๔ - ๒๕ เมษายน ๒๕๖๒

ณ ห้องประชุม B ๕๒๐๔ อาคารเฉลิมพระเกียรติ สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา

หลักการและเหตุผล

ทรัพยากรมนุษย์ (Human Capital) ถือเป็นหัวใจสำคัญของกระบวนการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๘๐ บัญญัติไว้ว่า รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านการศึกษา (๓) “พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาในทุกกระดับและทุกรูปแบบให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม จึงจัดให้มีแผนการศึกษาแห่งชาติ กฎหมายเพื่อพัฒนาการศึกษาของชาติ โดยให้มีการพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ก้าวหน้าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก รวมทั้งปลูกฝังให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกของความเป็นไทยมีระเบียบวินัย คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมและยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข” ดังนั้น การจัดการศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ เพื่อสร้างและพัฒนาให้คนเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีความสามารถ มีทักษะ ความถนัด ความชำนาญพร้อมจะขับเคลื่อนและยกระดับการพัฒนาประเทศสู่การเป็นประเทศไทยในยุค ๔.๐ (Thailand ๔.๐) กระทรวงศึกษาธิการได้นำนโยบายของรัฐบาลด้านศึกษามากำหนดเป็นนโยบายการพัฒนาและปฏิรูปการศึกษาโดยยึดหลักการมีส่วนร่วม การกระจายอำนาจ และความต้องการของทุกภาคส่วนในสังคมให้สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาและเพิ่มศักยภาพการแข่งขันของประเทศ ส่งเสริม สนับสนุนบุคลากรของกระทรวงศึกษาธิการให้สามารถขับเคลื่อนการศึกษาในระดับจังหวัด โดยให้ทุกภาคส่วนของสังคมเข้ามามีส่วนร่วมและเป็นเครือข่ายในการจัดการศึกษาในพื้นที่ให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น ตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นได้อย่างแท้จริง

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการได้ตระหนักและให้ความสำคัญดังกล่าวจึงอนุมัติให้สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาซึ่งเป็นหน่วยงานหลักในการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการจัดโครงการพัฒนาบุคลากรของกระทรวงศึกษาธิการเพื่อขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาในภูมิภาค หลักสูตรการเสริมสร้างศักยภาพของนักวิเคราะห์นโยบายและแผน และสำนักงานศึกษาธิการภาค สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่กระจายอยู่ทั่วทุกภูมิภาคซึ่งมีภารกิจที่สำคัญคือ การอำนวยความสะดวก ส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาการศึกษาแบบร่วมมือและบูรณาการกับหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานอื่นหรือภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในพื้นที่นั้น ๆ สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาจึงได้จัดทำหลักสูตรการเสริมสร้างศักยภาพของนักวิเคราะห์นโยบายและแผน เพื่อให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสภาวะการณ์และแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของโลกาภิวัตน์ เศรษฐกิจ สังคม การเมือง วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีให้เกิดการคิดเชื่อมโยงกันทั้งระดับประเทศและระดับภูมิภาค อันจะนำไปสู่การปฏิบัติงานได้อย่างเป็นรูปธรรม มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ส่งผลให้เกิดการขับเคลื่อนการศึกษาในระดับจังหวัดให้เป็นไปตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมประชุมปฏิบัติการจัดทำหลักสูตรการเสริมสร้างศักยภาพของนักวิเคราะห์นโยบายและแผนได้รับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรดังกล่าว

๒. เพื่อสร้างหลักสูตรการเสริมสร้างศักยภาพของนักวิเคราะห์นโยบายและแผน ที่มาจากความต้องการของกลุ่มเป้าหมายที่จะเข้ารับการพัฒนา

ผู้เข้าร่วมประชุม

จากการประชุมปฏิบัติการครั้งนี้ มีผู้เข้าร่วมประชุมรวมทั้งสิ้น จำนวน ๑๘ คน ประกอบด้วย

๑. นายศัจจร วัฒนะมงคล	ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา
๒. นางสาวนิตยา หลานไทย	ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สป ศธ.
๓. นางปนัดดา อุปะละ	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ สนย.สป.ศธ.
๔. นายสุรชัย คุ่มสมบัติ	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ สนย. สป.ศธ.
๕. นางจนจิรา รัชตฤกษ์กุล	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ สนย. สป.ศธ.
๖. นางสาวอรทัย ทองฤกษ์ฤทธิ	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ สนย.สป.ศธ.
๗. นางบุญญาพัชชาณัฐ ใจสถาน	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ สนย.สป.ศธ.
๘. นางสาวอมรรัตน์ จินดา	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ สนง.ศธจ. นครปฐม
๙. นางวันทนี ขาวผ่อง	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ สนง.ศธจ. กาญจนบุรี
๑๐. นางทิพวัลย์ วงษ์สมบูรณ์	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ สนง.ศธจ. สระบุรี
๑๑. นางพรพิพมล สาระรักษ์	นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ สนง.ศธภ. ๑ ตพบุรี
๑๒. นางรสรินทร์ นามบุญเรือง	นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ สนง.ศธภ. ๓ ราชบุรี
๑๓. นางสาวอมลรดา พรหมวิหาร	นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ สนง.ศธภ. ๔ สมุทรสงคราม
๑๔. นางปริยานันท์ เฟื่องพุ่ม	ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้ากลุ่มพัฒนามาตรฐานและส่งเสริมเครือข่าย สคบศ.
๑๕. นางสาวอรทัย ศักดิ์สูง	นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการพิเศษ สคบศ.
๑๖. นางอรรวรรณ วงษ์ประคอง	นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการพิเศษ สคบศ.
๑๗. นางสาวศศิ โพธิ์สุวรรณ	นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการ สคบศ.
๑๘. นางสาวพรชนก ฝอยทอง	นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการ สคบศ.

วิทยากร

นางจันทวรรณ หารษาภิรมย์โชค นักวิชาการอิสระ

ระยะเวลาและสถานที่ดำเนินการประชุม

ระหว่างวันที่ ๒๔ - ๒๕ เมษายน ๒๕๖๒ ณ ห้องประชุม B ๕๒๐๔ อาคารเฉลิมพระเกียรติ
สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา

งบประมาณ

โครงการพัฒนาบุคลากรของกระทรวงศึกษาธิการเพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษา
ในภูมิภาค ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา

ผลการดำเนินการประชุม

ผลการดำเนินการประชุมปฏิบัติการให้ความรู้และจัดทำหลักสูตรการเสริมสร้างศักยภาพของนักวิเคราะห์นโยบายและแผน สรุปได้ดังนี้

๑. วิทยากร นางจันทวรรณ วรรณศิริภรณ์ ให้ความรู้และความจำเป็นที่ต้องดำเนินการจัดทำหลักสูตรการเสริมสร้างศักยภาพของนักวิเคราะห์นโยบายและแผน แก่ผู้เข้าประชุมปฏิบัติการจัดทำหลักสูตรฯ

๒. นางสาวอรทัย ศักดิ์สูง นำเสนอโครงสร้างหลักสูตร การเสริมสร้างศักยภาพของนักวิเคราะห์นโยบายและแผน ต่อที่ประชุม

๓. ที่ประชุมให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะโครงสร้างหลักสูตรโดยดำเนินการ ดังนี้

๓.๑ วิเคราะห์บทบาท ภารกิจ ของสำนักงานศึกษาธิการภาค และสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑๙/๒๕๖๐ เรื่องการปฏิรูปการศึกษาในภูมิภาคของกระทรวงศึกษาธิการ สั่ง ณ วันที่ ๓ เมษายน ๒๕๖๐ ว่ามีอำนาจหน้าที่อย่างไร วิเคราะห์อำนาจหน้าที่งาน (Task) ของหน่วยงานหรือองค์กร หาความต้องการขององค์กรเกี่ยวกับความรู้ ทักษะ และทัศนคติ

๓.๒ วิเคราะห์คุณลักษณะเชิงพฤติกรรมที่ทำให้บุคคลปฏิบัติงานได้ประสบความสำเร็จหรือมีผลงานโดดเด่น คุณลักษณะดังกล่าวเกิดจากการที่บุคคลนั้นมีความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skills) และลักษณะส่วนบุคคล (Attributes) ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน การกำหนดกรอบสมรรถนะจึงมีความจำเป็นที่จะต้องระบุให้ได้ว่าจะอะไรคือความรู้ ทักษะและลักษณะส่วนบุคคลที่จะทำให้บุคคลมีผลงานโดดเด่นหรือทำงานได้สำเร็จ เป็นการหาความต้องการของนักวิเคราะห์นโยบายและแผน

๓.๓ โครงสร้างของหลักสูตร โดยหลักการและเหตุผล จะกล่าวถึงสภาวการณ์และแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของโลกาภิวัตน์ เป็นเหตุให้ประเทศไทยต้องมีการเปลี่ยนแปลงทุกมิติ เช่นโครงสร้างประชากร เศรษฐกิจ สังคม การเมือง วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี ดังนั้นจึงจำเป็นต้องพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีความรู้ ทักษะและสมรรถนะ ที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ การสร้างเสริมศักยภาพนักวิเคราะห์นโยบายและแผน เพื่อไปกำหนดนโยบายยุทธศาสตร์และเป้าหมายการดำเนินงานด้านการศึกษาของหน่วยงานและภาคีเครือข่ายในพื้นที่ให้ตอบสนองหรือรองรับการพัฒนากำลังคนให้บรรลุเป้าหมายความสำเร็จตามยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการศึกษาเพื่อหน่วยงานทางการศึกษา หน่วยงานที่จัดการศึกษาในพื้นที่ และภาคีเครือข่ายมีทิศทางและความพร้อมในการจัดการศึกษาที่ตอบสนองคุณภาพการศึกษาของไทยและรองรับการเปลี่ยนแปลงของโลก

๓.๔ โครงสร้างของหลักสูตรการเสริมสร้างศักยภาพของนักวิเคราะห์นโยบายและแผน ประกอบด้วยเนื้อหาสาระ ๙ วิชา รวม ๒๗ ชั่วโมง

วิชาที่ ๑ สภาวการณ์และแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของโลก

วิชาที่ ๒ สภาวการณ์และแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของประเทศไทย

วิชาที่ ๓ การจัดการศึกษาไทยและการจัดการศึกษาของต่างประเทศ

วิชาที่ ๔ กฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ ข้อกำหนด อนุสัญญา และคำสั่ง ที่จำเป็นในการ

ปฏิบัติงาน

วิชาที่ ๕ ข้อมูล สถิติและการวิจัยที่ใช้ในการปฏิบัติงานของนักวิเคราะห์ฯ

วิชาที่ ๖ การจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี

วิชาที่ ๗ ชุดเครื่องมือการวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ เครื่องมือการถ่ายทอดยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติและเครื่องมือการติดตามยุทธศาสตร์และเรียนรู้

วิชาที่ ๘ ความรู้และการฝึกทักษะ และคุณลักษณะพิเศษในการสร้างนวัตกรรมเชิงนโยบายและนวัตกรรมเชิงแผนด้านการศึกษาที่ตอบสนองคุณภาพการศึกษาของไทยและรองรับการเปลี่ยนแปลงของโลก ผ่าน “ห้องทดลองเกี่ยวกับนโยบาย” (Policy Lab)

วิชาที่ ๙ การสร้างนวัตกรรมเชิงนโยบาย เชิงแผนด้านการศึกษา และเชิงโครงการที่ตอบสนองคุณภาพการศึกษาของไทยและรองรับการเปลี่ยนแปลงของโลก ผ่าน “ห้องทดลองเกี่ยวกับนโยบาย” (Policy Lab)การศึกษา

๓.๕ ผู้เข้าร่วมพัฒนามีจำนวนรวมทั้งสิ้น ๘๐ คน แบ่งเป็น ๒ รุ่น ๆ ละ ๔๐ คน

๓.๖ กลุ่มเป้าหมายผู้เข้าร่วมพัฒนาคือ นักวิเคราะห์นโยบายและแผน/ผู้ปฏิบัติงานด้านนโยบายและแผน ของสำนักงานศึกษาธิการภาคและสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด

๓.๗ แนวทางการพัฒนาเป็นการฝึกปฏิบัติรูปแบบ Active Learning การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การคิดวิเคราะห์ กรณีศึกษา การทำกิจกรรมกลุ่ม กิจกรรม Reflection and AAR นำเสนอผลงาน สรุป และซักถาม ให้ข้อเสนอแนะ

ประโยชน์ที่ได้รับ

๑. ผู้เข้าร่วมประชุมปฏิบัติการจัดทำหลักสูตรการเสริมสร้างศักยภาพของนักวิเคราะห์นโยบายและแผนได้รับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรให้ได้มาตรฐาน

๒. สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาได้หลักสูตรการเสริมสร้างศักยภาพของนักวิเคราะห์นโยบายและแผนที่มีคุณภาพ

ภาพกิจกรรม

การประชุมปฏิบัติการให้ความรู้เพื่อจัดทำหลักสูตร
“ การเสริมสร้างศักยภาพของนักวิเคราะห์นโยบายและแผน ”

นายฉัตร วัฒนมงคล
ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา
ประธานการประชุม

นางจันทวรรณ ธรรมชาติโยชิต
วิทยากร

ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา
เปิดการประชุมพร้อมให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการทำหลักสูตรฯ

ผู้เข้าร่วมประชุมปฏิบัติการจัดทำหลักสูตร
จากสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สป.ศธ. / สำนักงานศึกษาธิการภาค/สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด

ผู้เข้าร่วมประชุมปฏิบัติการจัดทำหลักสูตร
จากสำนักงานศึกษาธิการภาค/สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด/สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา